

kakor poleti, kedar nam narava sama od sebe vse dá. Sušenje zelenjadi ima še veliko prihodnost, zato hočemo tudi o tem še pozneje enkrat pisati.

Toplota v hlevih.

Kar žival vsled slabe postrežbe izgubi, to jej moramo vrniti s pomočjo krme, ako nočemo, da nam shujša. Čem dražja je toraj krma in živalski proizvod: mleko, surovo maslo, meso itd., temveč stane gospodarja slaba, neusmiljena postrežba pri živini. Nihče pa rad ne trpi škode ter ne sega v mošnjo brez potrebe, zato bode umestno, ako kmetovalce opozorimo, kolike izgube jih tukaj vsako leto zadenejo, pa še za-nje niti ne vedó. Marsikdo utegne, one vrstice prebravši, resno premišljevati, kako je dosihmal ravnal. Živinozdravniki pa bi naj ne opešali ljudém priporočevati, da bodo svoji živini bolje stregli. Naj povzdignejo povsod glas posameznikom pa tudi celi deželi na korist, kedar kaj napačnega zapazijo. Naj ne mirujejo, dokler napak ne odpravijo.

Sedanji živinski hlevi so na kmetih še skoraj povsod pretesni in prekratki. Slednje se zgodi časih še celó pri novih poslopih. Vsled tega je težavno, hlev snažiti. Pogosto ležijo živali v sami nesnagi in mokroti, kar oboje živini škoduje, zlasti mokrota v hladnem, mraznem, zimskem vremenu. Dlaka živalska se navzame mokrote.

Znebi se nje žival le, kedar jo s svojo toploto v sopar spremeni. V to svrhu pa je za vsaki posamezni gram mokrote treba toliko živinske toplote porabiti, kolikor se nje naredi, če 0.148 gramov organskih tvarin sežgemo (kakoršna je na primer skrobna moka) in se zraven še nareja 0.241 gramov ogljikove kisline. Tista krma torej, ki je za napravo one živinske toplote bila potrebna, gre kmetovalcu v izgubo. Vrh tega še mokrota nepovoljno vpliva na žival. Ona se v mokroti slabo počuti. Mokri hlevi, vlažna ležišča kvarijo zdravje živini in manjšajo dobiček. Krivo mislijo pa oni, ki mokre hleve hvalijo, ker več gnoja ni boljšega tako dobivajo. To je krivo. Množina in dobrot gnoja ni zavisna od mokrote, ampak od krme, ki se živini polaga, in od stelje.

Hoče li gospodar mogoče veliko koristiti od svoje živine, naj skrbi za suha ležišča, naj ne škrtlja s steljo, ali če je v to prisiljen, naj skrbi, da se bode gnojnica odtekala in se vsaki dan kidalo.

Jako važna je tukaj tudi primerna toplota v hlevih. Goved sicer ni tako občutljiva zoper mraz, kakor konj. Ugaja pa jej najbolje temperatura 10—12° R. V tej toploti izkoristi krmo najbolje. Izkušnje kažejo, da je treba govedom tem več polagati, čem močnejše jih mrazi, sicer nam shujšajo. Od 8° R. proti ledniku niže je treba pri vsaki nižji stopinji 5—7% več krme položiti, od 8° R. naprej proti 13° R. pa pri vsaki stopinji za 2—3%. Tega naj bi kmetovalci ne pobili. Dobro razgret je govejski hlev, ako temperatura v njem kaže 8—13° R. in tukaj izkoristijo živali krmo zmiraj enakomerno. Kedar pa živino mrazi, potrebuje za tretjino več krme, časih za polovico, tedaj namesto 100 funtov po 150 in 160 funtov, kajti mnogo krme gre na to v povžitek, da se nadomesti toplota, ki je zavoljo zunanjega mraza izhlapila se. Ne bode preveč ako škodo od glave in dneva v mraznem hlevu zaračunimo s 15 kr., kar pri 12 živalih uže 1 gld. 80 kr. izgube nanaša. Če živini ne polagamo zavoljo mraza več krme, tedaj nam shujše skozi zimo, da se do sv. Janževega komaj popravi. V takih okolišinah ni čudo ako marsikateri kmetovalec nič ne pride naprej, ako-

ravno se noč in dan trudi in štedi, kder le more. Ne vé kje zmiraj škodo trpi.

Izgube so tukaj znamenite. Mislimo, da ima vsak razumnik dolžnost, prilično kmetovalce opozoriti na nje. Vsak razumen gospodar in živinorejec naj torej hlev tako priredi, da ga bode lahko proti mrazovom zapirati. Od živine izhajajoča toplota ga bode zatem uže dovoljno razgrijala. Tukaj štediti je toliko, kakor zapravljati.

Vsak razumen gospodar naj kapital za popravo hleva hitro žrtvuje, da ne bode pri živini zavoljo mraza, prahu, nemira itd. škode trpel. Vendar krivo naj nas nobeden ne sodi. Preveč toplote tudi škoduje. Več kakor 14° ali 15° R. naj termometer nikoli ne kaže v hlevu. Tudi je treba pametno mere se držati. V dobro zaprtem hlevu bi naj visel termometer ali gorkomer, da je mogoče toploto prav uravnati. Naposled je še potrebno skrbeti, da se hlevi primerno prevetrili dajo in novega, zdravega zraka dobivajo.

„G. Gl.“

Imenik udov c. kr. kmetijske družbe kranjske.

(Dalje.)

Podružnica v Kamniku.

Gg. Oblak J., predstojnik, baron Apfaltrern O., Černič M., Degišar B., Eder J., Janežič E., Kajdiž T., Kecel J., Koblar A., Levec J., Lukanc J., Majdič P., Mejač A., Murnik J., Narobe F., Svetlin A., Wietlsch-nig M., Wolf Fr., Zora J., Zorman A., Zupančič J.

Podružnica v Radovljici.

Gg. Legat Fr., predstojnik, Apih A., Benedek S., Berlič J., Bernik L., Brence F., Dežman M., Dralka J., Florijančič V., Gabrijelčič J., Gogola J., Grilc T., Habe J., Homan O., Hudovernik F., Hudovernik Fried., Jan. J., Jeklar M., Jereb Fr., Kapus vitez Püchelstein A., Kolman J., Kumer F., Mallner J., Meršol A., Olif-čič J., Ovin J., Poklukar J., Prešern F., Roblek A., Schrey R., Schuller B., grof Thurn G., Vester A., Vidic J., Walland J., Wucherer J., baron Zois pl. Edelstein A., Zupan J., Zupan Matevž, Zupan Matija, Žumer J., Žvegelj M.

Podružnica na Vrhniki.

Gg. Kotnik Fr., predstojnik, Borštnik J., Furlan St., Galé K., Gruden J., Jansekovič M., Javornik T., Jelovšek J. Al., Keržič J., Kotnik K., Lenarčič J., Lenassi P., Majaron J., Mayer K., Oblak J., Papler F., Petelin A., Podobnig Ig., Škof L., Šlibar M., Telban Jan., Telban Jos., Tomšič M., Tršar F., Verbič J., Verbič L., Vonče A., Žitnik K.

Podružnica v Ribnici.

Gg. Škubic M., predstojnik, Fröhlich M., Jan Pr. Klun J., Pakiž P., Prijatelj M., Pristov S., Pele J. Voglar J., Višnikar F., Zadnik J., Žgur A.

Podružnica v Kočevji.

Gg. Krese J., predstojnik, Faber E., Gerzin M., Knapp B., Spintre F., Teran P.